

Posudek na diplomovou práci Vlasty Quagliatové, Karel Kramář a Tomáš Garigue Masaryk ve svých dopisech z let 1918-1936. Edice a rozbor jejich vzájemné korespondence. Praha 2007, 437s.

Zvolené téma diplomové práce kol. V. Quagliatové má nepochybnou závažnost a odborný přínos širšího dosahu, neboť se jednalo o supraelitu v oblasti české a (zejména) československé politiky i o fundamentální osobnosti moderní české (československé) státnosti. Vhled do jejich vzájemného „stýkání“ a „potýkání“ v letech 1918-1936 prostřednictvím edice korespondence je na oboru pomocných věd historických přístupem legitimním. Autorka je ostatně již poměrně zkušenou editorkou, jež se zaměřuje na interní (písemnou) komunikaci vrcholných osobností českého národa v závěru 19. a v první polovině 20. století, a participovala v tomto směru na hodnotném edičním počínu Ústavu T.G. Masaryka. Pro magisterskou práci by však pouhá edice korespondence ve zvolených letech nestačila, a bylo ji proto nezbytné vybavit rozsáhlejší úvodní částí, v níž by uchazečka prokázala, že obsah dopisů dokáže adekvátně vytěžit, zjištěné poznatky analyzovat a začlenit do širšího historického kontextu dané doby.

Úvodní část má vcelku standardní podobu, kdy vyzvednout mohu především dobrou znalost pramenů a literatury, z níž je patrné, že se kol. Quagliatová tematikou již delší dobu zabývá. Přípomínky mám k subkapitole „Korespondence jako historický pramen“, kde bych si představoval rozbor výraznější, obsírnější a hlubší, včetně reflexe existující zahraniční literatury. Uvítal bych rovněž pečlivější „práci se slovem“, tj. stylistickou obratnost v některých částech textu, což mutatis mutandis platí i pro další výkladové kapitoly.

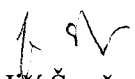
Druhá – vstupní – kapitola se koncentruje na polaritu vzájemného vztahu Karla Kramáře a Tomáše G. Masaryka, jež podává vcelku vyváženě a věcně. Vlastním jádrem textu práce je tématický rozbor kontaktů obou čelných protagonistů první Československé republiky na základě jejich dochované korespondence. Diplomantka zde prokázala schopnost téma adekvátním způsobem uchopit a zpracovat. Její postup i utváření problematiky lze celkem akceptovat, vytčení „uzlových bodů“ odpovídá realitě a je dokladem toho, že sl. V. Quagliatová příslušné prameny dostatečně vstřebala a zvládla. Poměrně úspěšně se také vyhnula riziku hagiografického přístupu ke zkoumaným osobnostem. Nejsm si však jist, zda si uvědomila stále větší rozdíl ve významu K. Kramáře a T.G. Masaryka v dalších letech existence Československé republiky, a to jak reálného, tj. při zasahování do politického aj.

dění, tak v konceptních intelektuálních kvalitách. (Dvacátá a třicátá léta 20. století lze těžko označit za dobu, kdy by schopnosti i tvůrčí potenciál Karla Kramáře kulminovaly.) Zcela spokojen nejsem ani se závěrem. Rozsah výzkumu rozhodně dovoľoval hlubší závěrečnou analýzu se syntetizujícími prvky i celkovou větší „vyzrálou“ textu.

Pozitivně hodnotím ediční poznámku, jež rozhodně není formálního rázu, ale zevrubně zachycuje dosavadní stav vydávání korespondence Kramář – Masaryk a hodnotí příslušné osobní archivní fondy z hlediska jejich využitelnosti pro vydávání pramenů. Vlastní edice dopisů je zpracována zdatně a při respektování soudobých zásad ediční teorie i praxe. Doplnuje ji jmenný rejstřík a životopisná data obou protagonistů. Seznam použitých pramenů a literatury dokládá pečlivou heuristiku i svědomitou editorskou ruku při jejich výběru.

Předložená diplomová práce je přínosem pro studium dějin první Československé republiky i pro poznání vztahu dvou klíčových osobností z vrcholu její politické scény, s dobrým svědomím ji proto doporučuji k obhajobě.

V Praze, dne 1. června 2007

Doc. PhDr. Jiří Šouša, CSc.